

Hariduse- ja Sotsiaalministeeriumi Teataja

Nr. 16.

20. novembril 1934.

Nr. 16.

Haridus- ja sotsiaalministri juhtnõõrid puudusesse sattunud kodanikkude ja nende ülalpidamisel olevate perekonnaliikmete erakorralise abistamise korraldamiseks 1934/35 a. abistamise perioodil. Õiendus.

AMETLIK OSA.

Haridus- ja sotsiaalministri juhtnõõrid puudusesse sattunud kodanikkude ja nende ülalpidamisel olevate perekonnaliikmete erakorralise abistamise korraldamiseks 1934/35 a. abistamise perioodil.

Alus: Töökorralduse erifondi määruse § 12 (RT 92 — 1934).

I. Üldeeskirjad.

§ 1. Töökorralduse erifondist 1934/35 a. peale määratavatest puudusesse sattunud kodanikkude ja nende ülalpidamisel olevate perekonnaliikmete abistamise summadest ning Haridus- ja sotsiaalministeeriumi 1934/35 a. erakorralisest eelarvest selleks määratavatest summadest abistatakse 1934/35 a. abistamise perioodil ainult puudustkannatavaid alla 16 aasta vanuseid lapsi toitlustamise ja kehakatetega varustamise teel käesolevates juhtnõõrides tähendatud alustel ja korras.

§ 2. Eelmises (§ 1) paragrahvis tähendatud toitlustamine ja kehakatetega varustamine toimub kohalikkude abistamise korraldajate kaudu. Abistamise korraldajateks on: 1) linna- ja alevivalitsuse ja seltskondliikude organisatsioonide poolt kokkuleppe alusel (Hoolekande sead. § 12) moodustatud erikomiteed, 2) linna- ja alevivalitsused ja 3) üksikud eraorganisatsioonid, kes abistamise korraldamiseks eriti kokku lepivad Haridus- ja sotsiaalministeeriumiga.

Kuni erikomiteede moodustamiseni või kuni eraorganisatsiooni ja Haridus- ja sotsiaalministeeriumi vahelisest kokkuleppest vastavale omavalitsusele teatamiseni korraldavad abistamist linna- ja alevivalitsused oma piirkonnas.

§ 3. Abistamise korraldajad (§ 2) 1) selgitavad vastava omavalitsuse piirkonnas asuvate laste toetamise tungiva tarviduse, kontrollides iga toetusnõudja seisukorda enne toetuse määramist ja kestva toetuse andmise korral tarviduse kohaselt ka toetuse andmise kestvusel, 2) otsustavad iga toetuse nõudjale toetuse andmise algamise ja lõpetamise küsimused, 3) korraldavad tegelikku toiduainete muretsemist, toiduvalmistamist ja valmistoidu või toiduainete väljaandmist käsikäes olemasolevate hoolekandeesutiste ja organisatsioonidega, 4) korraldavad annetatud varustuse puhastamist, parandamist, ümbertegemist ja ostetud uuest materjalist kehakatete valmistamist ning väljaandmist, 5) hoolitsevad ja vastutavad, et erakorraliseks abistamiseks määratud summad või antud ained kasutatakse käesoleva korralduse järgi otstarbekohaselt ning kokkuhoidlikult ja 6) esitavad käesolevate juhtnõuõride §§ 17, 18 ja 19 tähendatud aruanded, andmed, raamatud, päevikud, toitluslehed ja dokumendid.

§ 4. Erakorralist abistamist korraldatakse toetuse piirides, mis Haridus- ja sotsiaalministeerimi poolt vastava omavalitsuse piirkonnas asuvate puudustkannatajate laste toetamiseks eriootsustega abistamise korraldajatele antakse ja abistamise korraldajate poolt omal algatusel muretsetakse või selleks otstarbeks annetatakse.

Ülekulutused abistamise korraldajate kasutuses olevatest summadest ja natuuras saadud toetustest või annetustest (puudujäägid abistamise lõpetamisel) jäävad abistamise korraldajate kanda.

Riigi poolt antavaid toetusi võib kasutada ainult selleks otstarbeks, milleks need toetused käesolevas paragrahvis tähendatud eriootsuste järgi on määratud.

§ 5. Puudustkannatajate laste abistamiseks Haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt määratavaid summasid võib kasutada ainult toiduainete ning kehakatete valmistamiseks tarvilikkude materjalide ostmiseks ja toiduvalmistamisega või kehakatete tegemisega otseses ühenduses olevate kulude katteks, kuna abistamise korraldajate asjaajamise (administratsiooni), toetusesaajate seisukorra kontrollimise, ruumide üürimise ja sisseseade muretsemise kulud jäävad abistamise korraldajate kanda.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt määratud toetussummad saadetakse välja vajaduse järgi abistamise korraldajatele nende igakordsel sellekohasel nõudel vastavate omavalitsuste kaudu.

§ 6. Kohtades, kus eelmistest aastatest on järel Haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt toetusena antud rukkid või neist rukkidest valmistatud jahu, võib neid jääke tarvitada 1934/35 a. toitlustamise perioodil, kusjuures võib tasuta selle rukki jahuks jahvatamise ja veo kulud Haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt antavatest toetussummadest.

§ 7. Puudustkannatajate laste toitlustamine käesoleva korralduse alusel algab kohe pärast riikliku toetuse kättesaamist ja kestab

ühtlaselt ning katkestamatult kuni 1. maini 1935 a., kui Haridus- ja sotsiaalministeerium ei tee selle tähtaja muutmiseks erikorraldust.

Laste kehakatetega varustamise tööd tulevad lõpule viia hiljemalt 1. märtsiks 1935 a.

II. Toitlustamine.

§ 8. Käesolevate juhtnõrde alusel toitlustatakse erakorraliselt kõige enam puudustkannatavaid lapsi, kelle vanemad või tegelikud kasvatajad ei suuda majandusliku puuduse tõttu (töötaoleku tagajärjel või mõne muu asjaolu puhul) nende ülalpidamisel olevaid lapsi rahuldavalt toita, kui neid lapsi ei toitlustata juba loodud korralduste alusel hoolekande asutiste, koolide või eraorganisatsioonide poolt.

§ 9. Abistamise korraldajad avavad laste toitlustamiseks toitlustamise punktid, kust antakse lastele kord päevas sooja toitu ja võimaldatakse neile kohal seda ära süüa. Alla 4 a. vanuste laste toitlustamiseks ja 4 kuni 7 a. vanuste laste toitlustamiseks, kui 4—7 a. vanustele lastele ei ole sooja toidu andmise tegelikke võimalusi, antakse laste vanematele või tegelikkudele kasvatajatele mitte harvemini kui kord nädalas toiduaineid. 8 kuni 16 a. vanuste laste toitlustamiseks võib anda toiduaineid või valmistoitu toitluspunktidest lapsele koju viimiseks ainult siis, kui toitlustatav laps ei saa ajutiselt toitluspunkti tulla haiguse või mõne muu olulise takistuse tõttu. Keelatud on lastele sooja toidu andmist ärilisel alusel välja anda ettevõtjatele nagu söögimajade, restoranide ja einelaudade pidajatele.

Laste toitlustamisel antavate toiduainete otstarbele vastavat kasutamist kontrollib abistamise korraldaja.

§ 10. Valmistoiduna antakse lastele tegeliku tarviduse järgi pool kuni üks liiter suppi või vastavalt muud toitu (näit. putru) ja leiba 100—200 grammi päevas. Toidu valmistamiseks tarvitavate ja väljaantavate toiduainete normid määrab Haridus- ja sotsiaalministeerium abistamise korraldajate ettepanekul.

Toit ja antavad toiduained peavad olema tarvitamiseks täiesti kõlbulikud. Toidud peavad olema vaheldusrikkad.

§ 11. Laste toitlustamisel (§ 9 ja § 10) võib kulutada Haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt määratud summadest sooja toidu valmistamiseks või toiduainete andmiseks ühes sinna juurde antava leivaga mitte üle kaheteistkümmne (12) sendi ühe lapse peale päevas.

III. Kehakatetega varustamine.

§ 12. Kehakatetega varustatakse lapsi, kes vanemate või tegelikkude kasvatajate puudustkannatavuse tõttu ei oma tarvilisi riideid ja saapaid, kui need lapsed ei saa puuduvaid kehakatteid hoolekande asutiste, koolide või eraorganisatsioonide poolt harilikus korras.

§ 13. Korjanduse teel saadud või annetatud pruugitud esemed tulevad enne väljaandmist põhjalikult puhastada (kus võimalik ka desinfitseerida).

Uuest materjalist valmistatakse ja antakse lastele esijoones sooje talveriideid.

§ 14. Tööde teostamiseks (puhastamiseks, parandamiseks, uute esemete valmistamiseks j.n.e.) tuleb palgata töölisi puudustkannatavate töötute hulgast ja maksta neile samasugust tasu kui maksetakse hädaabitöödele võetud töölistele. (Avalikkudel ja hädaabi töödel töötavate tööliste tasu maksmise määrus RT 83 — 1934).

IV. Arvepidamine ja aruandmine.

§ 15. Toitlustamiseks ja laste kehakatetega varustamiseks määratud summade ja natuuras saadud toetuste kasutamise kohta seavad abistamise korraldajad sisse arvepidamise, juhtnööriks võttes järgmist: 1) kassaraamatut (vorm nr. 1) peavad kõik abistamise korraldajad, 2) laduraamatut (vorm nr. 2) peavad abistamise korraldajad, kes abistamisel asutavad oma ainete või materjalide lao, ja need abistamise korraldajad, kes annavad lastele sooja toitu oma toitluspunktides, 3) isiklikku toetusraamatut (vorm nr. 3) peetakse iga abisaaja kohta, kes saab toiduaineid abistamise korraldaja laost või mõnest kauplusest, 4) toitluspunkti päevikut (vorm nr. 4) ja toitluspunktide toitluslehti (vorm nr. 5) peetakse igas abistamise korraldaja poolt ülalpeetavas toitluspunktis.

Lastehoolekande alal tegutsevad lastekaitse ühingud korraldavad arvepidamist ja esitavad aruanded Hoolekande ja heategevate seltside tegevuse korraldamise määruuses (RT 96 — 1928 a. art. 576) ettenähtud korras ja saadavad igakuuliselt käesolevate juhtnööride § 18 tähendatud andmed.

§ 16. Arvepidamist tuleb nii korraldada, et oleks alati võimalik saada ülevaadet selle kohta, kui palju isikuid toetust saavad, kui palju riigi poolt määratud toetussummadest või natuuras antud toetusest kulutatud ja kui palju sellest toetusest veel kasutamata on. Kassaraamat peab päevapealt peetud olema.

§ 17. Ühe kuu jooksul pärast abistamise lõpetamist esitab abistamise korraldaja § 15 tähendatud kassa-, ladu- ja isiklikud toetusraamatud ühes kulu- ja tuludokumentidega ja päevikutega ning toitluslehtedega Haridus- ja sotsiaalministeeriumile, kellele õigus jääb abistamise kestvusel arvepidamist ja abistamist ka koha peal revideerima.

Ministeeriumile esitatavad raamatud ja muud dokumendid varustab abistamise korraldaja üksikasjalise nimestikuga.

§ 18. Toitlustamise kohta saadavad abistamise korraldajad iga kuu 10-daks päevaks möödunud kuu kohta järgmised statisti-

lised andmed Haridus- ja sotsiaalministeeriumile: 1) kui palju lapsi said möödunud kuu viimasel päeval (lahus): a) sooja toitu ja b) toiduaineid.

§ 19. Laste kehakatetega varustamise kohta esitavad abistamise korraldajad peale kassaraamatu ja rahaliste kulu- ning tulu-dokumentide Haridus- ja sotsiaalministeeriumile käesolevate juht-nööride § 17 tähendatud tähtjaks aruande kehakatete väljaandmise kohta järgmiselt:

Asjade nime-tus	Asjade arv		Varustust saanud laste arv										
	Korjanduse teel sissetulnud va-ltusest välja-andmiseks kor-da seatud	Uuest mater-jalist valmista-tud	Korjanduse teel sisse-tulnud varustusest				Ostetud materjalist valmistatud varustusest						
			Kuni 3 a. van.	4 a. kuni 7 a. van.	8 a. ja van. lapsed	Kokku	Kuni 3 a. van.	4 a. kuni 7 a. vanus.	8 a. ja van. lapsed	Kokku			

§ 20. Käesolevate juhtnööride nõuetest oluliselt lahkuminevalt korraldatud abistamise kulud, mis kaetud riikliku toetusega, maksetakse abistamise korraldajate poolt Haridus- ja sotsiaalministeeriumile tagasi. Nüüsama tasuvad toitlustamise korraldajad Haridus- ja sotsiaalministeeriumile riiklikud toetussummad või natuuras saadud toetuse hinna, mille kasutamise kohta esitatakse puudulikud aruanded või mille kasutamise kohta ei esitata käesoleva korraldusega nõutavaid dokumente.

§ 21. Käesolevate juhtnööride juurde jäävad maksma arvepidamise ja aruandmise vormid, mis avaldatud Haridus- ja sotsiaalministri korralduses puudustkannatavate laste ja töötute erakorralise abistamise kohta 1932/33 a. talvel (Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Teataja nr. 9 — 1932 a.).

V. Käesolevate juhtnööride muutmine.

§ 22. Käesolevate juhtnööride muutmine või kohapealsetest oludest tingitud erikorralduste maksmapanemine ja selle korralduse täitmisel tekkivad arusaamatused või lahkarvamised lahendatakse Haridus- ja sotsiaalministri otsustega.

14. november 1934. Nr. 4321/418.

Haridus- ja sotsiaalministri eest Dr. A. Mõttus.

**Haridus- ja sotsiaalministri otsus 14. novembril 1934 a.
nr. 4321/418.**

1. Laste erakorraliste toitlustamise juures 1934/35 a. abistamise perioodil on lubatud kuni toidu valmistamise normide lõpuliku määramiseni (juhtnõõride § 10) kasutada järgmisi norme abistamise korraldajate valikul:

✕ 1) Kartulipudru
peki ja piimaga
(100 lapsele)
125 kg kartuleid
3 kg pekki
½ kg soola
50 ltr. piima	½ kg soola
1 ltr. hapukoort	9) Makaronisupp
(1 lapsele)
makarone 20 gr
liha 75 gr
kartuleid 150 gr
porgandeid 20 gr
sibulaid 4 gr
soola 4 gr
2) Makaronisupp
(100 lapsele)
8 kg konte
2 kg makarone
25 kg kartuleid
2 kg porgandeid
400 gr soola	✕ 5) Hernesupp
(100 lapsele)
6½ kg herneid
1½ kg tangu
7½ kg sealiha
½ kg soola	10) Kaalika-tangu-
supp
(1 lapsele)
liha 75 gr
kartuleid 120 gr
kaalikaid 40 gr
tangu 20 gr
soola 4 gr
✕ 3) Odrajahu pudru
(100 lapsele)
15 kg odrajahu
35 ltr. kooritud piima
võid
½ kg soola
50 ltr. piima
Odrajahu pudru
juurde antakse võimaluse korral leivapeale 2 kilu (pangekilu)	✕ 6) Värskekapsasupp
(100 lapsele)
4 kg sealiha
3 kg loomaliha
15 kg kartuleid
12 kg värsk. kaps.
5 kg porgandeid
½ kg soola
1 ltr. hapukoort	11) Kompott
(1 lapsele)
kompotti 50 gr
suhkrut 50 gr
kartulijahu 15 gr
4) Hapukapsasupp
(100 lapsele)
20 kg hapukapsaid
2 kg tangu
8 kg liha	✕ 7) Tangusupp piimaga
(100 lapsele)
10 kg tangu
½ kg soola
400 gr võid
50 ltr. piima
1½ kg võid leivale	✕ 12) Leivasupp
(1 lapsele)
leiba 100 gr
suhkrut 50 gr
rosinaid 20 gr
	✕ 8) Klimbisupp
70 gr jahu 1 lapsele
1 ltr. piima 2 lapsele
4 gr soola 1. lapsele	✕ 13) Tangupuder
tangu 150 gr 1 lapsele
piima 1 ltr. 2 lapsele
soola 4 gr 1 lapsele

2. Sooja toidu asemel antavad toiduained (korralduse § 9) on järgmised: sea- või loomaliha, piim, tangud, manna, herkulod, jahu ja herned (ainult kodumaa saadused) ja suhkur.

Haridus- ja sotsiaalministri eest Dr. A. Mõttus.

Õiendus.

HSM Teatajas nr. 14 trükitud Keskkooli klassitunnistuse vormis (vorm nr. 21) 2. leheküljel tuleb lugeda:

„1. Emakeel“	asemel	„1. Eesti keel“,
„10. I võõrkeel“	„	„10. I. võõrkeel (.....)“,
„11. II võõrkeel“	„	„11. II võõrkeel (.....)“.

15. XI. 1934.

HSM koolivalitsuse direktori aset. A. Borkvell.

MITTEAMETLIK OSA.

Saksamaal Helgolandis ja Rossittenis asuvate linnujaamade tegevuse selgitamiseks meie koolides palutakse avaldada järgmist.

Keiser Vilhelmi Seltsi saksa lindude-uurimisjaamad (Helgolandis asuv riikliku bioloogilise seltsi asutuse linnujaam ja Rossitten'i linnujaam — Kurische Nehrung) ja nende arvurikkad kaastegelased varustavad jalarõngastega iga aasta üle 160.000 vabalt elutseva linnu, milline toiming sünnib teaduste edendamise otstarbel.

Pealkirjad ja numbrid, millega varustatakse rõngad, võimaldavad teadete saamist nende lindude kohta igalt poolt. Mõlemal jaamal on ka õnnestunud saada igal aastal teateid oma lindude kohta Lõuna-Aafrikast kuni Jäämereni.

See töö on annud tähtsaid teaduslikke tagajärgi ja on võimaldanud ühtlasi uute seisukohtade võtmist niihästi lindude rännakute kui ka nende elu teiste nähete suhtes.

Tähendatud linnujaamad on valmis andma lähemaid andmeid kõigile märgitud lindude kohta teadete saatjaile niihästi iga üksikjuhu kohta kui ka üldse oma töö püüdude kohta.

Sellepärast palutakse pöörata tähelepanu rõngastega varustatud lindudele ja nad saata tagasi ühele eelpooltähendatud linnujaamale.

Mõlemad linnujaamad on valmid ümber töötama ja edasi andma neid teateid, mis puutuvad eesti linnujaama.

Mõlemad linnujaamad saadavad nõudmise puhul trükitooteid selle töö ülesannete ja tulemuste kohta.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt koolidele tarvitamiseks soovitatud ja lubatud raamatute nimestiku õiendus.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt koolidele tarvitamiseks soovitatud ja lubatud raamatute nimestikus (HSM T 14 — 1934) tuleb lugeda Jaan Lattik'u raamat „Elavad söed“ kuuluvaks pealkirja alla „Usuõpetus“ ja J. Parijõe ja T. Adamson'i raamatud „Noor kodanik“ märgituks tähekesega*.